

§ 399

Valtuutettu Pentti Arajärven aloite koskien joukkoliikenteen kehittämistä maksuttomaksi

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta, että yhdessä muiden HSL kuntien kanssa ryhdytään voimakkaasti edistämään yhden vyöhykkeen kertalipun käyttöönottoa. (Daniel Sazonov)

Käsittely

Palautusehdotuksen käsittely

Valtuutettu Pentti Arajärvi ehdotti valtuutettu Ilkka Taipaleen kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi seuraavin perusteluin:

Aloitevastaus on sisäisesti ristiriitainen. Kielteistä vastausta perustellaan seikoilla, jotka ovat riippumattomia joukkoliikenteen maksuttomuudesta. Vastauksessa ei ole lainkaan käsitelty maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksia kaupunkilaisten henkilökohtaiseen talouteen. Osa perusteluista olettaa henkilöiden ensin hankkiutuvan halvempien liikennepalvelujen piiriin ja sitten lisäävän matkustuskustannuksiaan. Aloite palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

12 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Valtuutettu Pentti Arajärven palautusehdotus

Jaa-äänet: 60

Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Mari Holopainen, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo

Laaksonen, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 17

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mia Haglund, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Minja Koskela, Petra Malin, Tuomas Nevanlinna, Suldaan Said Ahmed, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 8

Nita Austero, Elisa Gebhard, Oona Hagman, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Ville Jalovaara, Sami Muttilainen, Nasima Razmyar

Valtuutettu Muttilainen ilmoitti tarkoituksenaan olleen äänestää EI.

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Selonteko

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi kolme toivomuspontta.

Valtuutettu Tuomas Rantanen ehdotti valtuutettu Johanna Nuortevan kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävään mahdollisuutta käynnistää muiden HSL- kuntien kanssa neuvottelut siitä että HSL:n rahoituksesta nykyistä suurempi osa (esimerkiksi 60–70%) voitaisi pysyvästi maksaa suorilla kuntaosuuksilla ja vastaavasti pienempi osa lipputuloilla.

Valtuutettu Daniel Sazonov ehdotti valtuutettu Atte Kalevan kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävään mahdollisuutta, että yhdessä muiden HSL kuntien kanssa ryhdytään voimakkaasti edistämään yhden vyöhykkeen kertalipun käyttöönottoa.

Valtuutettu Pentti Arajärvi ehdotti valtuutettu Elisa Gebhardin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään esityksen valtuusto ehdottaa selvitettäväksi, voisiko HSL koronapandemian väistyttyä toteuttaa maksuttomia kokeilujaksoja, joiden avulla voitaisiin selvittää, mikä merkitystä lipun hinnalla on ihmisten kulkutapoihin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen

Äänestysjärjestys

Toivomusponnista äänestettiin erikseen.

Äänestykset

13 äänestys

Valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottama toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 41

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Kati Juva, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Minja Koskela, Minna Lindgren, Petra Malin, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 11

Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Atte Kaleva, Marko Kettunen, Otto Meri, Matias Pajula, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen

Tyhjä: 32

Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Ville Jalovaara,

Arja Karhuvaara, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Sari Sarkomaa, Elina Valtonen, Maarit Vierunen

Poissa: 1
Sinikka Vepsä

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottamaa toivomuspontta.

14 äänestys

Valtuutettu Daniel Sazonovin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuutettu Daniel Sazonovin ehdottama toivomusponsi EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 57

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Petra Malin, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 4

Laura Korpinen, Otto Meri, Sami Muttilainen, Matias Pajula

Tyhjä: 24

Outi Alanko-Kahiluoto, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Kati Juva, Elina Kauppila, Laura Kolbe, Pia Kopra, Heimo Laaksonen, Nina Katariina Miettinen, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula, Sanna Vesikansa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Daniel Sazonovin ehdotaman toivomusponnen.

15 äänestys

Valtuutettu Pentti Arajärven ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuutettu Pentti Arajärven ehdottama toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 27

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Nita Austero, Eva Biaudet, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Eveliina Heinälouma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Minja Koskela, Minna Lindgren, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 24

Mika Ebeling, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Otto Meri, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Tuomas Rantanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen, Elina Valtonen, Maarit Vierunen

Tyhjä: 34

Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Shawn Huff, Kati Juva, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Jenni Pajunen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Pentti Arajärven ehdottamaa toivomusponntta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Arajärvi Pentti Joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi
- 2 HKL_2008_D_1_Maksuttoman_joukkoliikenteen_vaikutuksista_Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pentti Arajärvi ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa, että Helsingin kaupunginhallitus:

- selvittää maksuttomaan joukkoliikenteeseen siirtymisen vaikutukset taloudellisesti, sosiaalisesti ja tulonjaon kannalta,
- selvittää erikseen 65 vuotta täyttäneiden ja alaikäisten maksuttoman joukkoliikenteen merkityksen ja vaikutukset,
- käynnistää muiden HSL-kuntien kanssa tarvittavat selvitykset ja neuvottelut aloitteen toteuttamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että tutkimusten mukaan maksuton joukkoliikenne voi alussa tuottaa sellaisia hyötyjä, joilla sitä usein perustellaan. Joukkoliikenteen käyttö lisääntyy, jolloin sen tarjontaa lisätään kysyntää vastaavasti. Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa, ja henkilöautomatkat sekä liikenteen päästöt ja energiankulutus vähenevät.

Pidemmillä aikavälillä maksuttoman joukkoliikenteen arvioidaan kuitenkin johtavan yhteyskuntataloudellisesti epäedulliseen kehitykseen, sillä liikkumisen hinnan aleneminen houkuttelee muuttamaan kauemmas palveluista. Yhdyskuntarakenteen hajautumisen arvioidaan lisäävän autonkäyttötarvetta ja auton omistusta. Siirtymä joukkoliikenteen käyttöön tulisi pääsääntöisesti lyhyistä jalan tai polkupyörällä kuljetuista matkoista, jotka olisivat energiatalouden ja terveysvaikutusten kannalta suotuisia liikkumismuotoja.

Tutkimusten mukaan joukkoliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan tehokkaimmin parantamalla palvelutasoa. Matkustaja arvioi joukkoliikenteen palvelutasoa ja kilpailukykyä kokonaisuutena, johon vaikuttavat useat eri tekijät, kuten aikataulujen ja reittien sopivuus, matkaketjun sujuvuus, pysäkkien ja terminaalien laatu, matkalippujen hankinnan helppous ja hinnat, matkustajainformaatio kokonaisuudessaan, kaluston siisteys ja kunto, mukavuus ja turvallisuus, liikennehenkilökunnan

toiminta, terminaalit ja vaihtopaikat sekä liityntäpysäköintijärjestelyt. Hinnan merkitys autoilijalle on kulkutavan valinnassa pieni.

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunnossa todetun mukaisesti maksuttoman joukkoliikenteen mahdollisuuksia selvitettiin Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) toimesta vuonna 2008. Vaikka maankäyttö ja liikennejärjestelmä ovat muuttuneet vuodesta 2008, selvityksen johtopäätökset ovat edelleen relevantteja. Selvitys on asian liitteenä. Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa, että lisäselvitysten tekeminen maksuttomasta joukkoliikenteestä tai alennusryhmien laajentamisesta ei ole tarpeellista.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan.

HSL:n lausunnon mukaan maksuttomana joukkoliikenteen kysynnän kasvu aiheuttaisi arviolta 127 milj. euron lisäkustannuksen, jos palvelutasoa ei heikennettäisi. Tämän johdosta HSL-kuntayhtymän jäsenkuntien tulisi lisätä joukkoliikenteeseen kohdennettua tukea siten, että se kattaa maksuttomuudesta aiheutuvat lipputulomenetykset sekä kasvaneesta kysynnästä aiheutuvan liikenteen lisäyksen kustannukset.

HSL:n lausunnon mukaan maksuttomuus aiheuttaisi alaikäisten osalta n. 20 milj. euron ja 65 vuotta täyttäneiden osalta alustavan arvion mukaan n. 23 milj. euron lipputulomenetyksen vuoden 2021 ennusteesta laskettuna. Yhteensä menetykset olisivat n. 43 milj. euroa. Koronapandemian väistyessä ja lipputulokertymän elpyessä, sekä väestön edelleen ikääntyessä menetykset tulisivat kasvamaan vuosittain. Pandemiaa edeltävään lipputulokertymään suhteutettuna menetykset olisivat n. 71 milj. euroa.

HSL-alueen kunnat ovat sopineet, että kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään 50 %, jolloin joukkoliikenteen käyttäjät maksavat puolet kustannuksista lippumaksuina. Kaupunginhallitus pitää perusteltuna, että kunnat voisivat kattaa suuremman osan joukkoliikenteen kustannuksista. Kaupunkistrategian mukaisesti joukkoliikenteen lippuhinnat tulee pitää kohtuullisina. Samaan aikaan on tärkeää, että Helsinki edistää erityisryhmien, kuten senioreiden ja opiskelijoiden lippualennuksia.

Kaupunginhallitus toteaa, että joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi ei ole pitkällä tähtäimellä yhteiskuntataloudellisesti tarkoituksenmukaista.

08.12.2021

Asia/17

Lisäksi kaupunginhallitus toistaa aiemman kantansa siitä, että HSL:n tulee edelleen jatkaa lipputuotteiden kehittämistä ja hinnoittelun selkeyttämistä. Tavoitteena on selvitysten kautta löytää malli, jonka kustannusvaikutukset eivät ole mittavat ja jonka vaikutus kestävien kulkumuotojen käyttöön on kokonaisuutena positiivinen. Näillä reunaehdoilla tavoitteena tulee olla yhden vyöhykkeen kertalipun käyttöönotto A-, B- ja C-vyöhykkeillä.

Aloitteesta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan, liikenneliikelaitoksen johtokunnan sekä HSL:n lausunnot. HSL:n lausunto on liitteenä. Aloitevastaus on annettujen lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Arajärvi Pentti Joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi
- 2 HKL_2008_D_1_Maksuttoman_joukkoliikenteen_vaikutuksista_Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 369

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.12.2021

Asia/17

saara.kanto(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 851

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

15.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Elisa Gebhardin ensimmäinen vastaehdotus:
(Lisäys kappaleen 10 jälkeen)

HSL-alueen kunnat ovat sopineet, että kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään 50 %, jolloin joukkoliikenteen käyttäjät maksavat puolet kustannuksista lippumaksuina. Kaupunginhallitus pitää perusteltuna, että kunnat voisivat kattaa suuremman osan joukkoliikenteen kustannuksista. Kaupunkistrategian mukaisesti joukkoliikenteen lippuhinnat tulee pitää kohtuullisina. Samaan aikaan on tärkeää, että Helsinki edistää erityisryhmien, kuten senioreiden ja opiskelijoiden lippualennuksia.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Lisätään uusi kappale ennen kappaletta 12:

"Lisäksi kaupunginhallitus toistaa aiemman kantansa siitä, että HSL:n tulee edelleen jatkaa lipputuotteiden kehittämistä ja hinnoittelun selkeyttämistä. Tavoitteena on selvitysten kautta löytää malli, jonka kustannusvaikutukset eivät ole mittavat ja jonka vaikutus kestävien kulkumuotojen käyttöön on kokonaisuutena positiivinen. Näillä reunaehdoilla tavoitteena tulee olla yhden vyöhykkeen kertalipun käyttöönotto A-, B- ja C-vyöhykkeillä."

Kannattaja: Sari Sarkomaa

Elisa Gebhardin toinen vastaehdotus:

Poistetaan lause: Kaupunginhallitus toteaa, että joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi ei ole pitkällä tähtäimellä yhteiskuntataloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Korvataan seuraavalla:

HSL voisi koronapandemian väistyttyä myös toteuttaa maksuttomia ko-keilujaksoja, joiden avulla voitaisiin selvittää, mikä merkitys lipun hinnalla on ihmisten kulkutapoihin.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Elisa Gebhardin ensimmäinen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Elisa Gebhardin ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 8 - 7.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Juhana Vartiainen

Ei-äännet: 14

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Minja Koskela, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 14 - 1.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Elisa Gebhardin toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

08.12.2021

Jaa-äännet: 11

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 4

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Nasima Razmyar

Kaupunginhallitus hylkäsi tässä äänestyksessä Elisa Gebhardin toisen vastaehdotuksen äänin 11 – 4.

Kolmen suoritettuna äänestyksen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi Elisa Gebhardin ensimmäisen vastaehdotuksen ja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna ehdotuksen.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 05.10.2021 § 540

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä ja kahdeksassa muussa kunnassa Helsingin seudulla. Nämä 9 kuntaa muodostavat HSL-alueen. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista, alennusryhmistä ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan.

Nykyisin lippuja alennushintaan saavat HSL-alueella vakituisesti asuvat opiskelijat, lapset (7-17 vuotta), 70 vuotta täyttäneet ja Kelan maksama kansaneläkettä, takueläkettä tai määräaikaista työkyvyttömyyseläkettä saavat. Lasten ja Kelan tukia saavien alennuksen määrä on 50 prosenttia aikuisten lipun hinnasta. Opiskelijoiden ja 70 vuotta täyttäneiden alennusprosentti on 45 %. Myös liikuntarajoitteiset saavat tietyin edellytyksin 50 %:n alennuksen. Koska HSL:n joukkoliikenteen kustan-

nuksista noin puolet katetaan kuntien verovaroista, on alennuslippujen hinnassa subventiota yhteensä noin 72,5 % tai 75 %. Maksuttomasti matkustamaan pääsevät alle 7-vuotiaat, alle 7-vuotiasta lasta rattaissa, vaunuissa tai pyörätuolissa kuljettava henkilö, pyörätuolia käyttävät, saattajat, joiden saatettavalla on Oikeus saattajaan -kantakortti ja voimassa oleva lippu tai oikeus matkustaa ilman lippua. Lisäksi enintään 30 hengen oppilasryhmillä on oikeus matkustaa ilman lippua HSL-alueella sijaitsevasta oppilaitoksesta, kun opettajalla on oppilasryhmän kantakortti.

Maksuttoman joukkoliikenteen mahdollisuuksia Helsingissä on viimeksi laajemmin selvitetty vuonna 2008. Tuolloin Helsingin Kaupungin Liikennelaitos teki kaupunginvaltuuston edellyttämän selvityksen maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksista Helsingissä. Työssä selvitettiin maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksia liikkumistottumuksiin, yksityisautoiluun, liikenteen päästöihin ja energiankulutukseen, joukkoliikenteen hoitoon ja sen kilpailukykyyn sekä kokonaisrahoitustarpeeseen.

Vaikka maankäyttö ja liikennejärjestelmä ovat muuttuneet vuodesta 2008, selvityksen johtopäätökset ovat edelleen relevantteja. Selvityksen mukaan joukkoliikenteen hinnan merkitys on autoilijalle kulkutavan valinnassa pieni. Joukkoliikenteen maksuttomuus Helsingissä lisäsi vuoden 2008 selvityksessä joukkoliikennematkoja noin kolmanneksella. Lisäys merkitsi tuolloin noin 150 000 uutta joukkoliikennematkaa arki-vuorokaudessa. Tämä siirtyminen tuli pääosin lyhyistä jalan tai polkupyörällä kuljetuista matkoista, jotka ovat energiatalouden ja terveysvaikutusten kannalta suotuisia liikkumismuotoja. Henkilöautoilu Helsingin alueella väheni noin 9 %, mikä vastaa 9 500 henkilöauton poistumista liikenteestä.

Matkustajamäärien kasvu edellyttäisi vuoromäärien lisäämistä, jolloin joukkoliikenteen palvelutaso entisestään paranisi. Maksuttomuuden haittana olisi erityisesti lyhyiden muutaman pysäkinvälin mittaisten matkojen merkittävä lisääntyminen, mikä hidastaisi joukkoliikennettä ja heikentäisi sen täsmällisyyttä.

Selvityksen laatimisen ajankohtana Helsingin sisäisen joukkoliikenteen lipputulot olivat noin 112 miljoonaa euroa. Maksuton joukkoliikenne lisäsi mallinnuksessa vuotuista rahoitustarvetta yli 140 miljoonalla eurola pääasiassa menetettyjen lipputulojen ja kasvavien liikennöintikustannusten seurauksena. Tarjonnan lisäystarpeen vuoksi liikennöintikustannukset kasvoivat noin 26 %:lla eli 36 miljoonalla eurolla vuodessa.

Joukkoliikenteen lipun hinnan alentaminen on useissa tutkimuksissa todettu yhteiskuntataloudellisesti edulliseksi, mutta maksuton joukkoli-

kenne ei ole tehokkuusoptimi. Yhteiskunnan resurssien käytön pitkän aikavälin tehokkuusoptimi on kansainvälisten tutkimusten mukaan noin 50–60 % lipun hinnan alentamisella nykyisestä hintatasosta. Pitkällä aikavälillä liikkumisen hinnan aleneminen voi johtaa yhdyskuntarakenteen hajautumiseen, mikä lisää autonkäyttötarvetta ja auton omistusta. Tämän jälkeen mm. yhdyskuntarakenteelliset vaikutukset eivät enää tue kestäviä ja oikeudenmukaisia hinnoittelutavoitteita.

Eräs näkökulma maksuttomuuteen on, että joukkoliikennepalvelun arvostuksen kannalta on tärkeää, että sillä on jokin hinta. Maksava asiakas on todennäköisesti motivoitunut valvomaan saamansa palvelun laatua. HSL onkin menestynyt kansainvälisissä asiakastytyvyyttä mittaavissa vertailuissa.

Aiempiin selvityksiin viitaten kaupunkiympäristölautakunta ei pidä lisäselvitysten tekemistä maksuttomasta joukkoliikenteestä tai alennusryhmien laajentamisesta tarpeellisena. Lippujen hinnoista päättäminen kuuluu HSL:n toimivaltaan. Kestävän liikkumisen houkuttelevuuden kannalta on kuitenkin tärkeää huolehtia, että joukkoliikenteen lippujen hinnat eivät merkittävästi nouse, erityisesti koronapandemian jälkeisen joukkoliikenteen elpymisen aikana.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 23.09.2021 § 144

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Lausunto

Johtokunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Pentti Arajärven valtuustoaloitteesta joukkoliikenteen kehittämisestä maksuttomaksi:

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) tehtävä on huolehtia metro-, raitio- ja lauttaliikenteen tuottamisesta pääkaupunkiseudulla sekä kaupunkipyörä- ja liityntäpysäköintipalveluita Helsingissä. HKL tuottaa omistajilleen ja tilaajilleen hyötyä kokonaisvaltaisena joukkoliikennepalvelujen tuottajana ja tavoitteena on, että arki HKL:n kanssa on helppoa. HKL:n tavoiteohjelmassa on kirjattu yhdeksi tavoitteeksi HKL:n pyrkimys lisätä kestävien liikkumispalveluiden osuutta liikenteestä.

Maksuttomasta joukkoliikenteestä päätöksen tekisi Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä (HSL), joka hyväksyy joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä lippujen hinnat. HSL:n hallitus käsitellyt alennus- ja vapaalippuetuja sekä oikeutta matkustaa ilman lippua mm. kokouksissaan 10.12.2013, 16.6.2015, 30.10.2018, 29.10.2019 ja 27.10.2021.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Karoliina Rajakallio, yksikön johtaja, puhelin: 310 35920
karoliina.rajakallio(a)hel.fi